

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ecce concipies in utero, & paries filium. Non tam sibi quam nobis, Christus
elegit Matrem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

gunt homines, cur malum hoc non avertisset a suis Deus! Nunc vero cum unum malum quod est peccatum a sacra Virgine Deus avocavit; & in eam, unum bonum quod est gratia sive sanctitas, plena manu congesserit: quis non discat aliter de rebus judicare quam mundus judicet: & de bono ac malo sentire aliter quam caro sentiat?

Hoc autem qui perfecte didicerit, atque in quotidianam praxim adduxerit, nam is proficiet & jam multum profecerit, cum is incarnandi Verbi præcipuus finis fuerit. Hoc est scilicet quod Propheta prædixit: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: Butyrum & mel comedet ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.* Id est, sic nobiscum erit Deus, in illo Virginis filio, ut ille Virginis filius sit simul Deus & homo. Atque ut appareat manifestius quod naturale & humanum corpus habeat, nutrietur & crescat illis alimentis, quæ infantibus in Judea subministrantur. Et sicut dum erit infans, ipso gustu sciet quid sit bonum & suave palato, vel quid malum & amarum: ita per hanc ip-

sam experimentalem scientiam cognoscat, & procedente ætate cognoscendum mundo dabit, quid sit in aliis rebus omnibus verè bonum & malum. Nam hoc ipso, quo ex malis omnibus, in se & in matre sua, solum peccatum reprobat, hoc solum esse malum docebit. Et dum ex omnibus bonis, sola illa quæ sunt spiritualia & divina sibi & matri præcliget, hæc sola verè esse bona, declarabit. O verè arborem scientiæ boni & mali, reparatricem funestæ illius, quæ primum delusit hominem.

Atque hinc forte dictum à sancto Petro Chryologo de illa Virginis gratia: *Hæc est gratia quæ dedit cælis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem vitiis, vitam ordinem, moribus disciplinam.* Nempe ut si velimus, sic possimus ordinare vitam. Atque ut velimus, hoc unum nobis in colenda & imitanda Virgine proponamus: hoc uno nos ab illa diligendos & in spiritualem nostrum profectum dirigendos cogitemus, sicque illi ex intimo dicamus corde. *Trabe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum.*

Serm. 143.

Cant. 1.

DE NECESSITATE VIRGINIS MATRIS ad Salutem.

Ecce concipies in utero, & paries filium. Luc. 1.

VERITAS PRACTICA.

Non tam sibi quam nobis, Christus elegit Matrem.

Sensus & Ratio est, quod si non ita erat necessaria Christo mater ut esset Salvator noster, quam necessaria nobis est ut salvi simus: verè dici potest, quod non tam sibi quam nobis, Christus elegit matrem.

Sed non ita erat necessaria Christo mater, ac nobis. Ergo non tam sibi quam nobis, Christus elegit matrem: unde profecto constabit quantum illi debeamus Matri.

I. PUNCTUM.

Legationis Angelicæ hoc erat præcipuum caput, ut dum intelligeret Virgo se electam in filii Dei matrem, huic electioni consentiret, & mox Verbum in ea Caro fieret.

*Virgo regia Davidica stirpis eligitur, inquit sanctus Leo, quæ sacro gravidanda sætu, divinam humanamque prolem prius conciperet mente, quam corpore. Et ne superni ignara consilii ad insidiosos parveret effectus, sic enim aptius videtur legendum quam, affatus, quod in ea operandum erat à Spiritu sancto, colloquio discit angelico. Nec damnum credi pudoris, Dei Genitrix mox futura. Rectè autem & acutè S. Petrus Chryologus, ad hæc Angeli verba: *Ecce concipies in utero.* PROPTER reverentiam dixisse suffecerat, CONCIPIES: quod exaggerat IN VTERO, quid est: *Ut conceptus esset veritas non figura: ut partus esset proprietas non imago: ut sicut de Deo vero, Deus verus natus est, sic de vero conceptu, veritas humani corporis nasceretur. In oru Christi, fratres, humani corporis injuria sublata est, non natura, nec est creatura delecta, sed culpa damnata. Est ergo hæresis quæ Christum ærium corpus assumpsisse mentitur, nec habuisse carnem, sed hominem simulasse confingit.**

Serm. 1. de

Nativit.

Dom.

Serm. 144

At quis non miretur sic carnem de carne Deum assumpsisse? quis non obstupescat sic Deum esse factum infantem in utero Virginis? sic Deum voluisse in terris habere matrem qui solum in cœlis habebat Patrem! Sunt hæc certè stupenda, sed posito quod Deus esse vellet homo, non minus forte mirum, nec minus expendendum, *Quod non tam sibi quam nobis suam elegit Matrem.* Hæc certè ad praxim de necessitate nobis illius Matris subsidio agnoscendo & demerendo, plurimum facit.

Sic autem apertè declaratur proposita veritas, ut quod primò præmittitur non sit pluribus illustrandum. Quid enim clarius ex ipsis terminis, quàm si non ita erat necessaria Christo mater ut esset Salvator noster, quàm necessaria nobis est ut salvi simus per ipsum Christum, verè dici possit quod non tam sibi quàm nobis elegerit in suam matrem? Nihil de certa necessitate hic agitur; sed ex hypothesi post declaranda, quod nobis magis necessaria fuerit quam Christo mater, nonne evidenter illud inferitur, quod non ergo tam sibi quam nobis illam elegit matrem?

Nonne sic ratiocinatur Apostolus, cum dicit Philippensibus se quidem aliquando ignorasse quid eligeret, an mori & esse cum Christo, an diutius vivere propter ipsos; hoc tamen postremum elegerit, quia, inquit, *permanere in carne, necessarium propter vos.* Quasi diceret, si jam vivo, non tam mihi quàm vobis vivo, quia vobis est magis necessarium quàm mihi, ut vivam longius. O eximiam Apostoli charitatem, qui cum in corpore velut in carcere se constriatum sentiret, maluit tamen sic vivere quàm dissolvi, quia sic videbat suis esse opportunum! Sed quam longè hanc etiam superat charitas Christi Jesu, qui nostri causa, non in suo tantum sed in materno corpore sic constringi voluit quo ceteri modo infantes constringuntur! Vide in Adventu, hebdomada 3.

II. PUNCTUM.

Sed non ita erat necessaria Christo mater, ut esset Salvator noster, quàm necessaria nobis est ut salvi simus.

Ne quidem erat necessarium Deo fieri hominem, ut nos salvaret; cum multæ aliæ supererent viæ, quibus id potuisset, sed quia sic erat convenientius sananda nostra miseria, ut

ait S. Augustinus, homo fieri voluit. Jam verò ut homo esset, satis illi erat habere corpus humanum, quale habent ceteri homines; neque ad hoc habendum corpus, magis ei erat necessaria mater quàm Adamo & Evæ qui duo primi progenitores nostri, verè corpus humanum habuerunt sine ulla matre. Sic expressè S. Thomas, unde quod matrem haberet, alias oportet esse causas, in quibus illa recenseretur non postrema, quòd sic nobis magis expediret, essetque ita necessarium ut vix alioquin sine illa matre salvi esse possemus. Non quòd Christus ex se non sufficiat, non quòd aliunde sine illo possit salus comparari: sed propter rationem jam supra ex parte productam in prima parte, Feria sexta primæ Adventus hebdomadæ, ubi quòd de perseverantiæ dono dicitur, debet ad alias actuales transferri gratias, sicque ulterius declarari potest quàm sit nobis necessarium tantæ matris patrocinium ad salutem.

Cum enim nulla sit salus post mortale peccatum nisi peccator per seriam pœnitentiam resipiscat: ad hanc autem pœnitentiam seriò instituendam tanto sit opus majoribus gratiis & auxiliis, quanto peccator gravioribus oneratur peccatis: sit verò divinæ justitiæ & æquitaris in pœnam præcipuè recidivi & toties repetiti peccati, denegare peccatori robustiores illas gratias quas accepisset, nisi Spiritum sanctum sua perveracia contristasset; quo tandem modo & ratione peccator salvabitur nisi quis divinam illam mitiget & flectat justitiam? *Si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?*

Ne dicas, ut monet Sapiens, *Miseratio Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur: misericordia enim & ira ab illo citò proximant, & in peccatores respicit ira illius.* Nec dicas etiam Christum pro te passum, ea tibi meruisse quibus redires in gratiam, & salutem consequeris. Nam quas ille tibi gratias promeruit & obtinuit, tu toties neglexisti & conculcasti, ut jam in pœnam sic contemptæ gratiæ sanguis ille pro te fusus contra te clamet vindictam, & qui erat Redemptor tuus, si redemptionis gratiæ & beneficio respondisses, factus sit adversarius & iudex tuus, qui talentum repositum, & non habentem puniat; qui servum inutilem mittat in tenebras exteriores; qui dimissum debitum ab eo revocet, qui sibi debita non remittat; qui nolentem se regna-

3 p. 9. l.

Ibid. 9. 31.

A. 4.

Phil. 1.

1. Pet. 4.

Ecl. 5.

Matth. 25

18.

Luc. 19.

Matth. 25

regna-

regnare super se præcipiat coram interfici; qui denique statuat hæc dum à sinistris suis & dicat ei, ito maledicti et in ignem æternum.

Hib. 10.

Voluntariè enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquatur pro peccatis hostia; terribilis autem quedam expectatio iudicii, & ignis amulatio quæ consumptura est adversarios. Irritam quis faciens legem Moy- si, sine ulla miseratione a nobis aut tribus testibus moritur, quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filium Dei conculcaverit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit in quo sanctificatus est, & Spiritui gratia contumeliam fecerit? Scimus enim qui dixit, mihi vindicta, & ego retribuam. Et iterum, quia iudicabit Dominus populum suum. Horrendam est incidere in manus Dei viventis.

Hæc ad verbum Apostolus, ex quibus videas sic stante misero rerum tuarum statu, quam sit opportunum aliquod & necessariū subsidium, quo divina concilietur iustitia. Hoc autem esse dicitur beatissima Virgo mater, quæ pro materna sua benignitate peccatorem ad ferocentem excipiat, & pro sua potestate Filium exoret, & nobis abunde impetret, quod nunquam nisi à matre Christus exoratus, concessisset. Sic passim sancti Patres quos supra commemorato loco retulimus, quibus hæc addi possunt egregia S. Bernardi: Vehementer quidem nobis, dilectissimi, vir unus & mulier una nocuere: sed gratias Deo, per unum nihilominus virum & mulierem unam, omnia restaurantur, nec sine magno favore gratiarum. Et post pauca: Et quidem sufficere poterat Christus, siquidem & nunc omnia sufficientia nostra ex eo est, sed nobis bonum non erat, esse hominem solum. Congruum magis, ut adesset nostræ reparationi sexus uterque, quorum corruptioni neuter defuisset. Fidelis planè & potens Mediator Dei & hominum homo Christus, sed divinam in eo reverentur homines maiestatem. Absorpta videtur in deitatem humanitas, non quod mutata sit substantia, sed affectio deificata. Valde notanda verba. Non sola illi cantatur misericordia, cantatur pariter & iudicium, quia etsi didicit ex his qua passus est compassionem ut misericors fieret, habet tamen & iudicariam potestatem. Deniq; Deus noster ignis consumens est: quidni vereatur peccator accedere, ne quemadmodum fuit cera à facie ignis, sic pereat ipse à facie Dei. Opus est mediatore ad mediatorè istum, nec alter nobis utilior quam Maria. Quia ad Mariam accedere trepidi humana

fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavitas est, omnibus offerens lac & lanam. Revolve diligentius Evangelicam historiam seriem universam, & si quid forte increpatorium, si quid durum, si quod denique signum vel tenus indignationis occurrerit in Maria, de cætero suspectam habeas, & accedere verearis. Quod si, ut verè sunt, plena magis omnia pietatis & gratiæ, plena mansuetudinis & misericordiæ, quæ ad eam pertinent, inveneris: age gratias ei qui talem tibi Mediatricem benignissima miseratione providit, in qua nihil possit esse suspectum. Et quæ plura ibi fusè pergit.

Tum verò etiam fusus in proxime consequenti discursu, unde hæc pauca quibus alia confitentur: Ecce coram tremendo Iudice, peccatores assisimus, cuius manus terribilis gladium ira sua vibrat super nos. Et quis avortet eam? Nemo Domina, tam idoneus, ut gladio Domini manum pro nobis obiciat, ut tu Dei amantiſſima, per quam primum in terris suscepimus misericordiam de manu Domini Dei nostri. Ex omnibus finibus terra ad tuæ protectionis umbraculum confugimus, à facie formidinis fortitudinis Dei. Ad te Domina mea, stillant oculi nostri, te devotionis clamore valido obsecramus, ut Filii tui Domini nostri iram quam graviter peccando succendimus, erga nos mitiges eiusq; gratiam à qua ingrati excidimus nobis tua conciliet. Cuius livore sanati sumus, eius iterum medelam deprecimur, quia putruerunt & corrupta sunt cicatrices nostra, & non est in nobis sanitas.

Ad eam deprecatio.

Hæc non modò intellectum illustrant; sed affectum etiam incenderent vehementissimè, si quemadmodum ille vir sanctus, sentires peccati tui vulnera. O quæ sunt tua vulnera, si sunt ea sancti Bernardi quæ ipse plangit!

III. PUNCTUM.

Non tam ergo sibi quam nobis Christus hanc elegit matrem, quæ nobis magis quam ipsi est necessaria, necessitate salutis, necessitate poenitentiae, necessitate gratiæ: quæ quidem necessitate nulla major esse potest. Unde si Apostolus considerata necessitate, vel ordinatione divina volebat idcirco Christianos subditos esse potestatibus sublimioribus, quanto id nos magis urgere debet, ut subdamur & serviamus tantæ matri, quæ non ad temporalem aliquam utilitatem, sed ad ipsam æternam vitam est necessaria; & quæ ita est ordinata nobis

Rom. 13.

bis à Filio in colendissimam matrem, ut in ea colenda salutis nostræ quodammodo summam posuerit.

De aqua ductu.

Sic aptè S. Bernardus: Intuere, ô homo, consilium Dei, agnosce consilium Sapientia, consilium pietatis. Cœlesti rore aream rigaturus, totum vellus prius infudit. Redempturus humanum genus, pretium unversum contulit in Mariam! Ut quid hoc? forte ut excusaretur Eva per filium, & querela viri adversus saminam deinceps sopiretur. Ne dixeris ultra, ô Adam, mulier quam dedisti mihi, dedit mihi de ligno vetito: dic potius, mulier quam dedisti mihi, me cibavit fructu benedicto. Tum paulo post sic inde infert: Alius ergo intuemini, quanto devotionis affectu à nobis eam voluerit honorari, qui totius boni plenitudinem posuit in Maria: ut roinde si quid spei in nobis est, si quid gratia, si quid salutis, ab ea noverimus redundare qua ascendit delictis affluens. Tolle corpus hoc solare quod illuminat mundum, ubi dies? Tolle Mariam hanc maris stellam, maris utique magni & spatiosi, quid nisi caligo involvens & umbra mortis, ac densissima tenebra relinquuntur? Totis ergo medullis cordium, totis pracacriorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc voveremus, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam. Hac inquam voluntas ejus est, sed pro nobis. In omnibus siquidem & per omnia providens miseris, trepidationem nostram solatur, fidem excitat, spem roborat, diffidentiam abigit, erigit pusillanimitatem.

Et post multa sanè pia & efficacia, sic concludit unversim pro ipsa in Deum ac Christum Dominum pietate: Caterum quidquid illud est quod offerre paras, Maria commendare memento, ut eodem alveo ad largitorem gratia, gratia redeat quo influxit. Neque enim impotens erat Deus & sine hoc aqua ductu infundere gratiam prout vellet, sed tibi vehiculum voluit providere. Forte enim manus tua aut sanguine plena, aut infesta muneribus, quod non eas ab omni munere excussisti: ideoque modicum istud, quod offerre desideras, gratissimis illis & omni acceptatione dignissimis manibus offerendum tradere cura, si non vis suscinere repulsam.

Comment.
tomo. 2.
Tract. 5.

Si quid denique ultra desideres ad amplio- rem hujus Veritatis notitiam, sic aptè Salme- ron ubi de plenitudine gratia seu de differen- tia plenitudinis gratia quæ de Christo Do- mino dicitur, & de Beata Virgine, ac de non- nullis aliis sanctis: Christus, inquit, ut sons & Caput omnium electorum, plenus est, de cujus ple-

nitudine unversi electi ab initio mundi acceperunt, accipiunt, & in finem u, que mundi accipient. Maria vero illi proxima, ac singulariter conjuncta, plena dicitur gratia, quantam Matrem Messia habere decebat, quantumque pura creatura poterat esse capax, & quantum expediebat ut illa tanquam mater piensissima in nos omnes tanquam filios effunderet: ut pote qua assumpta fuerat à Christo, non ex ulla necessitate, aut impotentia sua, verum propter suam meram bonitatem & gloriam in matre communicandam, atque illustrandam: nimirum ut esset, si ita loqui licet, COR REDEMPTRIX, MEDIATRIX, ET COOPERATRIX SALUTIS HUMANI GENERIS, & ad quam, tanquam ad singularem advocatam, qua semper pro sua reverentia à filio exauditur, communi fidei instinctu & devotione omnes fideles, tam iusti quam peccatores, ad impetranda omnia bona atque beneficia, tam corporalia quam spiritua- lia, omni tempore, & omni loco confidenter accedere deberent atque confugere. Hac est plenitudo gratia spectans ad Matrem Messia. Reliqui vero sive Apostoli, sive Martyres, sive Virgines, sive Confessores, si pleni gratia dicuntur, intelligendi sunt eatenus Dei gratiam participare, quatenus ratio officii sui, sive vocationis exigere & postulare videbatur.

Hæc ille in commentariis, unde ad rem nostram duo quædam particularius colligas. Primum, quod si unumquemque Sanctorum merito credas suæ respondisse vocationi & gratia, quanto id certius affirmandum de sanctissima nostra Matre, quantumcunque excellenrior & sublimior fuerit ejus gratia & vocatio, quam ceterorum omnium. Secundum est, quanta inde obligatio & necessitas ejus colendæ, quanta eorum securitas qui ad eam confugiunt, ut quæ suo non desit officio & muneri: quanta eorum miseria & calamitas qui non eam debite colunt, cum sic eam Christus velit ab omnibus honorari; ut omnes ab ea pendeant pro sua spiritali vita, sicut ab illa pendere voluit pro sua temporali. Ratum fixumque est: Christus honorat in nobis Matrem: honorat autem, cum ejus cultores remunerat; aut cum ejus punit contemptores. Honorat, inquam, dum nihil per illam exoratum recusat; aut dum nihil nisi per eam donat.